Barbara Kosik-Szwejkowska

BARWA
we współczesnym języku hiszpańskim
Aspekty językowo-kulturowe

BARWA WE WSPÓŁCZESNYM JĘZYKU HISZPAŃSKIM

ASPEKTY JĘZYKOWO-KULTUROWE

Barbara Kosik-Szwejkowska

BARWA WE WSPÓŁCZESNYM JĘZYKU HISZPAŃSKIM

ASPEKTY JĘZYKOWO-KULTUROWE

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

Kraków

© Copyright by Barbara Kosik-Szwejkowska, 2019

Recenzja
dr hab. Ewa Stala, prof. UJ
dr hab. Danuta Stanulewicz, prof. UG

Redakcja
Patrycjusz Pilawski

Projekt okładki
Paweł Sepielak

ISBN 978-83-8138-168-0 (druk)
ISBN 978-83-8138-193-2 (on-line, pdf)
https://doi.org/10.12797/9788381381932

KSIĘGARNIA AKADEMICKA
ul. św. Anny 6, 31-008 Kraków
tel./faks: 12 431 27 43, 12 421 13 87
e-mail: akademicka@akademicka.pl

Księgarnia internetowa:
https://akademicka.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp 11

Rozdział I. Przegląd badań z zakresu słownictwa barw w językoznawstwie hiszpańskim 15

Rozdział II. Semantyka nazw barw 29

1. Teoria prototypów w lingwistyce kognitywnej 29

2. Prototypowe odniesienia nazw barw 31

3. Klasyfikacja podstawowych nazw barw według Berlina i Kaya w odniesieniu do języka hiszpańskiego 33

3.1. Klasyfikacja podstawowych nazw barw 33

3.2. Podstawowe nazwy barw w języku hiszpańskim 34

Rozdział III. Metodologia opisu materiału językowego 37

Rozdział IV. Paleta barw achromatycznych w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim 41

1. Biel w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim 42

1.1. Biel w kulturze Hiszpanii 42

1.1.1. Pochodzenie białego barwnika 42

1.1.2. Biel w religii 43

1.1.3. Biel w hiszpańskich ubiorach arystokratycznych 45

1.1.4. Biel flagi narodowej, bandery morskiej i flagi dynastii Burbonów w Hiszpanii 49

1.1.5. Biel w malarstwie hiszpańskim 50

1.1.6. Biel fiesty San Fermín 52

1.1.7. Biel stroju w tańcu z włóczniami w Kantabrii 53

1.2. Nazwa barwy białej / *blanco* w języku hiszpańskim 54

1.2.1. Prototypy nazwy barwy *blanco* w języku hiszpańskim 55

1.2.2. Semantyka nazwy barwy *blanco* w języku hiszpańskim 57

1.2.2.1. Kolor skóry 58

1.2.2.2. Pory dnia i pogoda 58

1.2.2.3. Wartościowanie dobra i zła 59

1.2.2.4. Charakterystyka ludzi i ich otoczenia 59

1.2.2.5. Stan zdrowia i samopoczucie oraz opieka medyczna 63

1.2.2.6. Produkty żywnościowe 64

1.3. Podsumowanie 64

2. Czerń w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim ... 66
2.1. Czerń w kulturze Hiszpanii ... 66
2.1.1. Pochodzenie czarnego barwnika ... 66
2.1.2. Symbolika czerni ... 67
2.1.3. Czerń na dworze królewskim Hiszpanii i w świecie katolickim ... 68
2.1.4. Czerń w malarstwie hiszpańskim ... 72
2.1.5. Czerń w polityce i w społeczeństwie ... 72
2.2. Nazwa barwy czarnej / *negro* w języku hiszpańskim ... 73
2.2.1. Prototypy nazwy barwy *negro* w języku hiszpańskim ... 74
2.2.2. Semantyka nazwy barwy *negro* w języku hiszpańskim ... 75
2.2.2.1. Kolor skóry człowieka ... 75
2.2.2.2. Stan samopoczucia ... 76
2.2.2.3. Przyroda ... 77
2.2.2.4. Produkty spożywcze i chemiczne ... 77
2.2.2.5. Inne obiekty ... 77
2.2.2.6. Zjawiska atmosferyczne i astronomiczne ... 78
2.2.2.7. Człowiek i wartościowanie ... 78
2.3. Podsumowanie ... 80
3. Szarość w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim ... 81
3.1. Szarość w kulturze Hiszpanii ... 81
3.1.1. Symbolika szarości ... 81
3.1.2. Szarość w malarstwie hiszpańskim ... 82
3.1.3. Szarość w religii ... 86
3.1.4. Szarość w historii ... 86
3.2. Nazwa barwy szarej / *gris* w języku hiszpańskim ... 87
3.2.1. Prototypy nazwy barwy *gris* w języku hiszpańskim ... 88
3.2.2. Semantyka nazwy barwy *gris* w języku hiszpańskim ... 89
3.2.2.1. Kolor skóry człowieka ... 89
3.2.2.2. Pory dnia i pogoda ... 89
3.2.2.3. Charakterystyka ludzi i ich otoczenia ... 90
3.2.2.4. Stan zdrowia i samopoczucie ... 91
3.3. Podsumowanie ... 92
Rozdział V. Paleta barw chromatycznych w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim ... 95
1. Czerwień w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim ... 96
1.1. Czerwień w kulturze Hiszpanii ... 96
1.1.1. Pochodzenie czerwonego barwnika ... 96
1.1.2. Odkrycie Ameryki i czerwony pigment *grana cochinilla* ... 98
1.1.3. Czerwień w liturgii ... 100
1.1.4. Czerwień flagi hiszpańskiej ... 101
1.1.5. Czerwień jako komponent tradycyjnego stroju ludowego ... 102
1.1.6. Czerwień w tauromachii ... 103

1.1.7. Czerwień w rewolucyjnej ideologii politycznej Hiszpanii 104
1.1.8. Symbolika czerwieni 106
1.2. Nazwa barwy czerwonej / *rojo* w języku hiszpańskim 108
1.2.1. Prototypy nazwy barwy *rojo* w języku hiszpańskim 108
1.2.2. Semantyka nazwy barwy *rojo* w języku hiszpańskim 109
1.2.2.1. Kolor skóry 110
1.2.2.2. Pory dnia i pogoda 110
1.2.2.3. Świat polityki 111
1.2.2.4. Charakterystyka ludzi i ich otoczenia 112
1.2.2.5. Stan zdrowia i samopoczucie 114
1.3. Podsumowanie 115
2. Żółć w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim 117
2.1. Żółć w kulturze Hiszpanii 117
2.1.1. Pochodzenie żółtego barwnika 117
2.1.2. Symbolika żółci 118
2.1.3. Dominująca żółć w średniowiecznej księdze 121
2.1.4. Pozytywne znaczenie odcieni żółci w Hiszpanii 121
2.1.5. Żółć w malarstwie hiszpańskim 124
2.2. Nazwa barwy żółtej / *amarillo* w języku hiszpańskim 125
2.2.1. Prototypy nazwy barwy *amarillo* w języku hiszpańskim 125
2.2.2. Semantyka nazwy barwy *amarillo* w języku hiszpańskim 127
2.2.2.1. Kolor skóry 127
2.2.2.2. Pory dnia i pogoda 128
2.2.2.3. Charakterystyka ludzi i ich otoczenia 128
2.2.2.4. Nazwy odczynników chemicznych 128
2.2.2.5. Świat polityki 129
2.2.2.6. Ostrzeżenie 129
2.2.2.7. Stan zdrowia i samopoczucie 131
2.2.2.8. Przyroda 132
2.3. Podsumowanie 133
3. Zieleń w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim 134
3.1. Zieleń w kulturze Hiszpanii 134
3.1.1. Pochodzenie zielonego barwnika 134
3.1.2. Symbolika zieleni 135
3.1.3. Zieleń w malarstwie hiszpańskim 139
3.1.4. Zieleń w religii 140
3.1.5. Zieleń w polityce i kulturze Hiszpanii 140
3.2. Nazwa barwy zielonej / *verde* w języku hiszpańskim 143
3.2.1. Prototypy nazwy barwy *verde* w języku hiszpańskim 143
3.2.2. Semantyka nazwy barwy *verde* w języku hiszpańskim 144
3.2.2.1. Przyroda 145
3.2.2.2. Charakterystyka ludzi i ich otoczenia 146

3.2.2.3. Stan zdrowia i samopoczucie 148
3.2.2.4. Zezwolenie 149
3.2.2.5. Odczynniki chemiczne 149
3.3. Podsumowanie 150
4. Niebieski w kulturze Hiszpanii i w języku hiszpańskim 151
4.1. Niebieski w kulturze Hiszpanii 151
4.1.1. Pochodzenie niebieskiego barwnika 151
4.1.2. Niebieski w symbolice 152
4.1.3. Niebieski w malarstwie hiszpańskim 153
4.1.4. Niebieski w modzie 158
4.2. Nazwa barwy niebieskiej / *azul* w języku hiszpańskim 158
4.2.1. Prototypy nazwy barwy *azul* w języku hiszpańskim 159
4.2.2. Semantyka nazwy barwy *azul* w języku hiszpańskim 160
4.2.2.1. Stan zdrowia i samopoczucie 160
4.2.2.2. Przyroda 162
4.2.2.3. Zezwolenie 163
4.2.2.4. Świat polityki, wojska, policji, nauki 164
4.2.2.5. Odczynniki chemiczne 165
4.3. Podsumowanie 165
Wnioski 167
1. Wnioski dotyczące prototypów 167
2. Wnioski dotyczące domen semantycznych 169
3. Wnioski dotyczące aspektów kulturowych 176
4. Podsumowanie 187
Bibliografia 189
Spis obrazów 203
Spis ilustracji 205
Summary. Colour in Contemporary Spanish: Linguistic and Cultural Aspects 207
Indeks osobowy 211

W podziękowaniu
dla Pani Profesor Ewy Komorowskiej

WSTĘP

Los colores reflejan los cambios sociales, ideológicos y religiosos, aunque también quedan presos de las mutaciones técnicas y científicas. Esto entraña gustos nuevos e, inevitablemente, miradas simbólicas diferentes[1].

M. Pastoureau

Wielu wybitnych naukowców starało się na przestrzeni wieków wyjaśnić zasady, które rządzą światłem i powiązanymi z nim kolorami. Pierwsze spostrzeżenia o istocie i powstawaniu barw zawarli w swoich teoretycznych rozprawach już starożytni Grecy. Ze względu na brak bardziej szczegółowych badań przyrodniczych sformułowane wówczas teorie kształtowały przede wszystkim zapatrywania filozoficzne oraz ogólny światopogląd Greków[2]. O widzeniu Grecy mieli różne wyobrażenia: Demokryt przyjmował istnienie atomów, które wychodząc z przedmiotu, miały wywoływać w oku obraz, w tym obraz barw. Według hipotezy Euklidesa z oka wychodziły promienie wzrokowe, które miały w pewnym stopniu odczuwać oglądane przedmioty lub ich dotykać.

Historię naukowej wiedzy o barwach rozpoczyna angielski przyrodnik Isaac Newton, który poddał światło obserwacji ściśle fizycznej. To on w XVII wieku odkrył spektrum widzialnych kolorów, a także opisał ich rozkład w fali świetlnej. Ogłoszenie w *Optyce* w 1704 roku wyników doświadczeń przeprowadzonych przez Newtona stało się niewątpliwie przełomem w powszechnym rozumieniu zjawisk optycznych. Uczony odkrył bowiem, że białe światło można rozszczepić aż na siedem barw: czerwoną, pomarańczową, żółtą, zieloną, niebieską, indygo i fioletową. Okazało się przy tym, że istnieją trzy barwy podstawowe (czerwień, błękit, żółć), których mieszanie na różne sposoby pozwala uzyskać

---

1 „Kolory odzwierciedlają zmiany społeczne, ideologiczne i religijne oraz są uzależnione od przemian technicznych i naukowych. Kryją się za tym nowe upodobania i nieuniknione, odmienne symboliczne spojrzenia" (Jeśli nie podano inaczej, wszystkie tłumaczenia pochodzą od autorki.). Resumen del libro *Breve historia de los colores* de Michel Pastoureau, 15 *Viernes* Ago 2014.

2 G. Zeugner, *Barwa i człowiek*, przeł. J. Rogaczewski, Warszawa 1965.

wszystkie pozostałe kolory[3] – tęczy lub widma – przy użyciu pryzmatu. Newton określił te kolory jako czerwony, pomarańczowy, żółty, zielony, niebieski, indygo i fioletowy.

Natomiast Johann Wolfgang Goethe potraktował kolor jako zjawisko psychologiczne i w pracy *Zur Farbenlehre* z 1810 roku skrytykował ideę, że biel może stanowić sumę wszystkich kolorów. Niemiecki poeta i przyrodnik skupił uwagę na ocenie wszystkich zjawisk barwnych w zależności od ich oddziaływania na człowieka. Goethe był więc prekursorem psychologii koloru. W swoim traktacie zdecydowanie przeciwstawiał się czysto fizycznej i matematycznej wizji Newtona. Odróżniał on wpływ fizjologiczny, czyli oddziaływanie na organizm, od wpływu psychologicznego, czyli oddziaływania na uczucia. Goethe połączył w jeden łańcuch przyczynowo-skutkowy światło, kolor i emocje. Wprowadził układ barw na okręgu, widząc w kontraście i mieszaniu kolorów „dwa duże koła napędowe natury"[4]. Była to klasyfikacja barw oparta na dialektycznym ujęciu koloru, którą Goethe pogłębił o wskazówki dotyczące estetyki barw i ich znaczeń symbolicznych. Jedynym naśladowcą niemieckiego poety był później filozof niemiecki Arthur Schopenhauer.

Inny teoretyk barw, angielski fizyk Thomas Young, swoją teorię opierał nie na zasadzie rozkładania światła, lecz na zasadzie łączenia kolorów. Young udowodnił również, że drogą eliminacji sześć barw widma można zredukować do trzech podstawowych, a przez ich mieszanie otrzymać trzy kolejne barwy. Barwami podstawowymi były w jego ujęciu: czerwona, zielona, niebieska, a barwami wtórnymi widma barwy powstałe z mieszania parami barw podstawowych. W wyniku zmieszania barw powstaje kolor niebieski cyjanowy, purpurowy i żółty[5].

Do rozwoju nauki o barwach przyczynił się znacznie Philipp Otto Runge – wybitny malarz kierunku romantycznego, współczesny Goethemu. Rozwinął on system układu barw, który w swojej zewnętrznej postaci przypominał kulę. Na naukę o barwach zaczęła wpływać w XIX wieku medycyna. Około 1852 roku niemiecki lekarz i profesor Herman Helmholtz odkrył dwa procesy: mieszanie barw addytywne i subtraktywne, a także zaprezentował kilka fizjologicznych problemów barw[6]. Inny lekarz, profesor Ewald Hering, dążył do głęboko przemyślanego podziału nauki o barwach na zagadnienia fizyczne, fizjologiczne i psychologiczne. Dopiero Wilhelm Ostwald, laureat Nagrody Nobla w dziedzinie fizyki, wprowadza system układu barw. Uczony ten wydaje obszerną

---

[3] Cyt. za: I. Malej, *Indywidualizm impresjonistyczny. Konstantina Balmonta świat wyobraźni poetyckiej*, Wrocław 1999, s. 20. Por. A. Cole, *Kolor*, przeł. M. Białoń-Chalecka, Wrocław 1994, s. 6-7; J. Welton, *Impresjonizm*, przeł. A. Pełech, L. Śliwa, Wrocław 1993, s. 20.

[4] G. Zeugner, *op. cit.*, s. 13-15.

[5] J. N. Parramón, *Jak powstaje kolor*, przeł. E. Michalik, Wrocław 1993.

[6] W roku 1892 ogłosił pracę o elektromagnetycznej teorii dyspersji barw.

Naukę o barwach[7]. Jego dzieło uważane jest za początek dokładnej naukowej systematyki barw. Ostwald sformułował twierdzenie, że kolor w rzeczywistości zależy również od naszego postrzegania, w które zaangażowany jest mózg, oraz od mechanizmów zmysłu wzroku. W kolejnych latach zainteresowanie kolorem stało się przedmiotem wielu dyscyplin naukowych różnych dziedzin nauki, w tym również nauk filologicznych.

Przedmiotem opisu w niniejszej rozprawie monografii będzie barwa we współczesnym języku hiszpańskim. Mimo że tematyka kolorystyczna przyciąga uwagę specjalistów w zakresie różnych filologii, wyraźnie zauważa się brak monografii o barwach w języku hiszpańskim w ujęciu semantyczno-kulturowym. Niniejsza monografia w pewnym stopniu pretenduje do miana pracy wypełniającej tę lukę w lingwistyce.

Monografia składa się z: wstępu, przeglądu literatury zagadnienia, rozdziału teoretycznego na temat teorii prototypów i klasyfikacji barw podstawowych w językoznawstwie, siedmiu rozdziałów analitycznych poświęconych analizie poszczególnych barw oraz zakończenia. Zawiera również bibliografię, spis ilustracji i suplement w postaci nazw wyrażeń kolorystycznych w języku hiszpańskim.

We wstępie sprecyzowany zostanie cel pracy, określony materiał badawczy oraz przyjęta metoda opisu materiału. Przedstawimy w nim również ramową strukturę rozprawy.

Pierwszy rozdział pracy zawierać będzie przegląd literatury z zakresu użycia określeń barw w języku hiszpańskim. Kolejny rozdział o charakterze teoretycznym stanowić będzie wprowadzenie w zagadnienie semantyki, w tym prezentację i omówienie teorii prototypów oraz klasyfikację kolorów w języku hiszpańskim w odniesieniu do klasyfikacji kolorów według Brenta Berlina i Paula Kaya.

Na część analityczną pracy złoży się siedem rozdziałów o wybranych kolorach podstawowych analizowanych w dwóch zasadniczych podrozdziałach: barw achromatycznych: białej, czarnej i szarej oraz wybranych barw chromatycznych: czerwonej, żółtej, zielonej i niebieskiej.

Przyjęto określony schemat interpretacji każdego z kolorów. Składa się on z następujących komponentów: aspekt kulturowy, prototypy barwy i semantyka barwy w wybranych polach semantycznych. Wyniki pracy podsumuje zakończenie.

Analiza prac lingwistycznych z zakresu barw w języku hiszpańskim – jak wspomniano wcześniej – ujawnia pewien niedosyt w tym zakresie. Prezentowana monografia – ujmująca zagadnienie barw zarówno z punktu widzenia kultury, jak i semantyki – wpisuje się w wielokierunkowe badania barw w językach europejskich. Mam nadzieję, że takie całościowe kulturowo-leksykalno-semantyczne prześledzenie barw stanie się przyczynkiem do dalszych rozważań w tym zakresie zarówno na materiale języka hiszpańskiego, jak i w konfrontacji z innymi językami indoeuropejskimi.

---

[7] G. Zeugner, *op. cit.*, s. 19-20.

Summary

COLOUR IN CONTEMPORARY SPANISH: LINGUISTIC AND CULTURAL ASPECTS

The aim of this monograph is to carry out a linguistic-cultural analysis of colour expressions used in contemporary Spanish of the Iberian Peninsula. The research material has been collected on the basis of Spanish lexicographical works, including:

- M. Moliner, *Diccionario del uso del español* (DUE), Madrid 2007.
- *Nuevo Diccionario de uso del español actual* (Clave), Madrid 1996.
- Real Academia Española, *Diccionario de la lengua española* (DRAE), Madrid 2001.
- M. Seco, O. Andrés, G. Ramos, *Diccionario del Español Actual* (DEA), Madrid 1999.

The monograph adopts a linguistic-cultural method of description. Colour expressions are analyzed within two groups: expressions with names of achromatic colours (white, black, gray) and expressions with names of chromatic colours (red, yellow, green, blue). Each of the colours is discussed from the point of view of the theory of prototypes in cognitive linguistics and semantics of colour expressions. The cultural approach includes the description of the functions of a given colour in Spanish culture, as well as the outline of the cultural background in the interpretation of linguistic colour expressions.

On the basis of the linguistic and cultural analysis of colour expressions in the Spanish language of the Iberian Peninsula, a number of linguistic and cultural conclusions can be drawn.

Snow, milk and lime are the prototypes of *blanco* 'white'. In the definitions found in Spanish dictionaries, there is also a reference to sunlight. The prototypes of *negro* 'black' are carbon and an entrance to a tunnel; in addition, this colour is explained as lack of colour and in relation to the black race. The prototype of *gris* 'grey' is ash, as well as mixing white with black. The prototypes of *rojo* 'red' include blood, ripe tomatoes, poppies and red hair. The prototypes of *amarillo* 'yellow' are gold, egg yolk, lemon peel or ripe lemon. The prototype of *verde* 'green' is vegetation, including fresh grass, foliage, tree crowns and leaves. In addition, *verde* has verdigris and emerald as its prototypes. The prototypes of *azul* 'blue' are the sky and water.

The lexeme *blanco* 'white' is used in several semantic domains: skin colour (*raza blanca* 'white race', *persona blanca* 'white person'), time of day and weather (*amanecer*

blanco 'white dawn', *niebla blanca* 'white fog'), evaluating good and evil (*Dama Blanca* 'White Lady', *hábito blanco* 'white habit'), characteristics of people and their actions (*lirio blanco* 'white lily', St. Joseph's lily, flower symbolizing a person or purity, *mirada blanca* 'white look'), state of health / well-being and medical care (*estar blanco* 'to be pale, to be white', *cara blanca* 'pale face, white face'), food products (*carne blanca* 'white meat: white poultry or veal', *pan blanco* 'white bread').

For the lexeme *negro* 'black', the following semantic domains are distinguished: the skin colour of the human (*negro/negroafricano*, lit. 'black, blackafrican', black person), bad mood (*bilis negra* 'black yellow' referring to melancholy, sadness, *estar negro* 'to be black', extremely sad), names of artifacts (*jamón de pata negra* 'ham from the Iberian breed pig', *banderilla negra* 'black spearhead'), atmospheric and astronomical phenomena (*marea negra* 'black tide', *tierra negra* 'black earth'), humans and their actions (*negro*, lit. 'black' meaning 'person working anonymously for others, especially in literary works'; *trabajar más que un negro / como un negro*, lit. 'to work more than a black person' or 'to work like a black person' meaning 'to work very hard') and evaluation (*magia negra* 'black magic', *escopeta negra* 'black shotgun' meaning hard work).

The lexeme *gris* 'grey' is used in the following semantic domains: human skin (*piel gris* 'grey skin', meaning pale skin), time of day and weather (*amanecer gris* 'grey dawn' or *atardecer gris* 'grey twilight'), characteristics of people and their surroundings (*eminencia gris* 'grey eminence', *cerebro gris* 'grey brain'), secret actions (*zona gris* 'grey zone', *mercado gris* 'grey market'), state of health and state of well-being (manos grises 'grey hands', *cuerpo gris* 'grey body').

For the lexeme *rojo* 'red', the following semantic domains are distinguished: skin colour (*piel roja* 'red skin', not a politically correct expression nowadays), time of the day and weather (*sol rojo* 'red sun', *luna roja* 'red moon'), characteristics of people and their environment (*maillot rojo* 'red T-shirt', *Lista Roja del Patrimonio* 'Red List of National Heritage'), health and well-being (*granos rojos* 'red pimples on the skin', *manchas rojas* 'red spots on the skin').

The lexeme *amarillo* 'yellow' is used in the following semantic domains: skin colour (*raza amarilla* 'yellow race'), time of the day and weather (*sol amarillo* 'yellow sun', *atardecer amarillo* 'yellow dusk'), characteristics of people and their environment (*periodista amarillo* 'yellow journalist', *prensa amarilla* 'yellow press'), names of chemical substances (*amarillo de cadmio* 'cadmium yellow'), politics (*sindicato amarillo* 'yellow trade union', *trabajador amarillo* 'yellow worker' defending the employer), warning (*alerta amarilla* 'yellow alert'), health and well-being (*ojos amarillos* 'yellow eyes', *piel amarilla* 'yellow skin') and nature (*verano amarillo* 'yellow summer').

The lexeme *verde* 'green' is found in the following semantic domains: nature (*árbol verde* 'green tree', *planta verde* 'green plant'), people and their surroundings (*verde* 'green' meaning 'ecologist', *infancia verde* 'green childhood'), artifacts (*verde* 'green' referring to

a former banknote worth 1,000 pesetas, *tapete verde* 'green cloth', colloquially a green table for gambling), health and well-being (*ponerse verde en la cara* 'green in the face'), permission (*la luz verde del semáforo* 'green traffic light', *ola verde* 'green wave'), chemical substances (*ceniza verde* 'green ash', *cobre verde* 'green copper', i.e. malachite).

For the lexeme *azul* 'blue', the following semantic domains are distinguished: origin (*sangre azul* 'blue blood', *venas azules* 'blue veins'), health and well-being (*visión azul* 'blue vision', a perception disorder), animals (*pescado azul* 'blue fish' meaning fat fish), permission (*zona azul* 'blue zone', *Bandera Azul* 'Blue Flag'), religion, politics, army, police, science (*banco azul* 'blue bench' in the parliament for the government, *División Azul* 'Blue Division'), chemical substances (*caparrosa azul* 'copper sulphate').

The cultural aspects of colours are broadly decscribed, taking into account the roles of colours in philosophy, religion and psychology as well as in Spanish arts, traditions, rites, dances and national fiestas.

Summing up, despite many similarities in the use of colour terms in Spanish and Polish, there are language – and culture-specific in both languages. In Spanish, the word for red is used in expressions connected with bullfights, the word for yellow in expressions referring to scandals, the word for green in expressions related to the monarchy and power, the word for blue in expressions referring to administration, the word for white in expressions connected with officials, office, and the word for black in expressions naming clothes worn by aristocracy. It should be noted that the set of the presented expressions does not contain all colour expressions used in Spanish.

Monografia stanowi niezwykle cenny dla polskojęzycznego odbiorcy obraz wybranych chromatonimów usytuowanych w szerokim kontekście kulturowym. [...] praca napisana jest z widoczną pasją i znajomością tematu, dlatego [...] może ona zainteresować szerokie grono czytelników, w tym niefilologów, a także stać się inspiracją do kolejnych badań.

Dr hab. Ewa Stala, prof. UJ

Autorka zebrała niezwykle bogaty materiał kulturowy i językowy pochodzący z licznych źródeł […]. Dotychczas nie ukazała się w Polsce monografia przedstawiająca zarówno barwy w kulturze Hiszpanii, jak i ich nazwy w języku hiszpańskim.

Dr hab. Danuta Stanulewicz, prof. UG

Barbara Kosik-Szwejkowska, doktor nauk humanistycznych w dziedzinie językoznawstwa, zatrudniona w Instytucie Językoznawstwa Uniwersytetu Szczecińskiego. Absolwentka filologii romańskiej Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

ISBN 978-83-8138-168-0

9 788381 381680

WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA

https://akademicka.pl